

SCIENCE AND TECHNOLOGY

Abstracts of XV International Scientific
and Practical Conference
Germany, Berlin
22 – 23, February 2021

Germany, Berlin
22 – 23, February 2021

UDC 001.1

BBK 29

The 15th International scientific and practical conference “Science and Technology” (February 22-23, 2021) Littera Verlag, Berlin, Germany. 2021. 289 p.

ISBN 978-3-981528-9-8

The recommended citation for this publication is:

Petrov P. Learning Styles and Strategies // Science and Technology. Abstracts of the 15th International scientific and practical conference. Littera Verlag. Munich, Berlin. 2021. Pp. 39- 43. URL: <http://el-conf.com.ua/>.

Science editor:

Solodka N.V.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Reviewers:

Peter Banagl

Professor in the Mathematisches Institut, Heidelberg University, Germany

Steven Koonin

Professor of Information, Operations & Management Sciences, NYU Stern

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: el-conf@ukr.net

homepage: <http://el-conf.com.ua>

©2021 Littera Verlag

©2021 Authors of the articles

<i>Kunychak H., Korpanyuk V., Dutchak O.</i> ECOLOGICALLY SAFE ELEMENTS OF TECHNOLOGY OF ORGANIC PRODUCTION OF BUCKWHEAT IN THE CONDITIONS OF PRYKARPATTIA	126
<i>Lavreniuk V.V.</i> CREATIVITY OF LESYA UKRAINKA IN THE CONTEXT OF EUROPEAN CULTURE	131
<i>Lakhtadyr T.</i> ER-STRESS	134
<i>Luchkovska S.I.</i> REGULATION OF THE RIGHTS OF THE INDIVIDUALS IN THE CURRENCY SPHERE IN UKRAINE.....	139
<i>Morozova G.</i> INDICATORS AND FACTORS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY	142
<i>Moshenska O.V.</i> THE INFLUENCE OF COMPENSATORY AND AUXILIARY MEANS ON THE FORMATION OF AN ACCESSIBLE ENVIRONMENT FOR LOW MOBILE GROUPS IN THE CITIES OF UKRAINE.....	148
<i>Olishavska M.</i> THE FORMATION OF THE CONSCIOUSNESS OF THE YOUTH OF GREAT BRITAIN UNDER THE INFLUENCE OF THE BRITISH MEDIA	153
<i>Ostrovska M., Margitych K.</i> COMPETENCE ORIENTATION OF PREPARATION OF THE FUTURE OF TEACHERS IN THE CONTEXT OF PRIMARY SCHOOL REFORM	155
<i>Pavlovskyi V., Prykhodko A., Horoshko P.</i> APPLICATION OF VSC-HVDC SYSTEMS FOR INTEGRATION OF THE RENEWABLE ENERGY RESOURCES	163
<i>Pysarevskyi I.M., Kraynyuk L.M., Polchaninova I.L.</i> REQUIREMENTS FOR THE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS OF THE SPECIALTY «HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS» IN ACCORDANCE WITH INTERNATIONAL STANDARDS.....	169
<i>Radchenko N.</i> PRACTICAL EXPERIENCE OF BUILDING A COMPLIANCE SYSTEM IN BANKS.....	174
<i>Lykholat S.M., Ryskalchuk Alona A.</i> ANTI-CRISIS MANAGEMENT AS A COMPONENT OF ECONOMIC SECURITY OF CATERING ENTERPRISES.....	180

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ПОБУДОВИ СИСТЕМИ КОМПЛАЄНС У БАНКАХ

Радченко Н.Г.,

*доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь, Україна*

Анотація: визначено сутність та призначення системи комплаєнс менеджменту; проведено порівняльний аналіз системи комплаєнс-контролю банків України; зосереджено увагу на корпоративних цінностях банків, результатах їх діяльності та елементах системи комплаєнс.

Ключові слова: корпоративні цінності банку, корпоративне управління, система комплаєнс менеджменту.

Банківська діяльність є найбільш ризикованою та жорстко регульованою серед усіх видів економічної та фінансової діяльності. Банки постійно наражаються на ризики, пов'язані з політичними, економічними, соціальними та правовими факторами. Як наслідок, втрата ділової репутації та іміджу, зменшення доходів та зниження стійкості й платоспроможності банку. У зв'язку з цим, актуальним є пошук нових підходів та впровадження сучасних методів управління банківськими ризиками.

Враховуючи досвід провідних країн світу, в Україні було введено термін «Комплаєнс» (compliance), що походить від англійського «to comply» - виконувати, відповідати певним вимогам, стандартам [1].

Слід відмітити, що норми комплаєнс ефективно працюють та закріплені законодавством у США, Великобританії, Франції та Німеччині. У грудні 2014 року був опублікований стандарт ISO 19600: 2014 - Compliance Management System – (CMS). ISO 19600: 2014 є міжнародним стандартом, який містить рекомендації, які допомагають організаціям розробити, впровадити, підтримувати,

оцінювати і вдосконалювати систему комплаєнс менеджменту (Compliance Management System - CMS) [2].

CMS - це інтегрована система, що складається з письмових документів, інструментів, процесів та функцій, призначених допомогти працівникам належним чином управляти ризиками та підтримувати відповідність відповідним нормам. Завдяки узгодженню завдань співробітників з інструментами та ресурсами, необхідними для забезпечення дотримання вимог при виконанні повсякденних операцій, система управління комплаєнс обмежує бізнес-ризик [3].

Комплаєнс банку функціонує у чіткій взаємодії з системами корпоративного управління та ризик-менеджменту й направлений на забезпечення та реалізацію корпоративних цінностей та принципів банківської установи. Відповідно до постанови правління НБУ № 64 від 11.06.2018 року «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» [4], банки України були зобов'язані, відповідно затвердженого графіку, до 15 вересня 2020 року розробити та запровадити внутрішньобанківські документи з питань управління ризиками, зокрема: створення підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс); розроблення, затвердження та впровадження культури управління ризиками (кодекс поведінки (етики), політика запобігання конфліктам інтересів тощо); розроблення, затвердження та запровадження внутрішньобанківських документів щодо управління ризиками (кредитний ризик, ризик ліквідності, процентний ризик банківської книги, ринкові ризики, операційний ризик, комплаєнс-ризик).

Слід зазначити, що чітких інструктивних положень щодо регламентації управління комплаєнс-ризиками в банківському законодавстві України не розроблено, тому банками самостійно впроваджуються системи щодо управління даними ризиками. Враховуючи цей факт, нами було проведено порівняльний аналіз системи комплаєнс-контролю провідних банківських установ України – АТ «Укргазбанк» (державний

банк), АТ «Перший український міжнародний банк» (приватний банк) та АТ «УкрСиббанк» (іноземний банк).

Розглянемо основні показники діяльності вищезазначених банків у порівнянні з даними по банківській системі в цілому (табл.1).

Таблиця 1

Основні показники діяльності банків, станом на кінець 2019 року,
млрд. грн. [5,6,7,8]

Показники	АТ Укргазбанк	АТ Перший український міжнародний банк	АТ "УКРСИББ АНК"	Банківська система в цілому
1.Активи	119137,24	55437,22	53196,71	1532671
2.Кредитний портфель	38985,68	32886,48	21371,17	1038136
3.Зобов'язан ня	110882,76	46369,84	46338,71	1324139
4.Кошти клієнтів	103359,58	42752,59	45340,07	1092726
5.Власний капітал	8254,48	9067,38	6849,90	208533
6.Чистий прибуток	1288,99	2603,72	2615,04	15877
7.ROA, %	1,08	4,7	4,92	5,23
8.ROE, %	15,62	28,72	38,18	38,65

Складено автором за даними [5,6,7,8]

Отже, за результатами діяльності банків у 2019 році, бачимо, що АТ «Укргазбанк» за обсягом активів, зобов'язань та коштів клієнтів переважає конкурентів майже у 2 рази. Питома вага активів АТ «Укргазбанк» становить 7,8% загального обсягу активів банківської системи в цілому; питома вага зобов'язань та коштів клієнтів складає, відповідно, 8,4% та 9,5%. Слід зазначити, що для всіх банків характерним є пасивний (консервативний) тип кредитної політики – кредитний портфель АТ «ПУМБ» складає 59,32%; АТ «УкрСиббанк» - 40,17% та в АТ «Укргазбанк», відповідно, 32,72% загального обсягу активів.

Незважаючи на найвищий рівень ресурсного забезпечення,

АТ «Укргазбанк» у 2019 році демонструє найнижчий рівень ефективності банківської діяльності – абсолютний розмір чистого прибутку банку майже у 2 рази менше. Відносні показники ефективності (ROA та ROE) також демонструють низький рівень ефективності діяльності АТ «Укргазбанк» у порівнянні з аналогічними показниками АТ «ПУМБ» та АТ «УкрСиббанк» та банківської системи в цілому.

Розглянемо та проаналізуємо як побудована система комплаєнс-контролю в банках. Як було зазначено вище, комплаєнс-контроль повинен бути направлений на реалізацію та забезпечення корпоративних цінностей та принципів банку. Корпоративні цінності відображають принципи ведення бізнесу та засновані на багаторічному успішному досвіді надання фінансових послуг. Усі працівники повинні поділяти корпоративні цінності банку та нести відповідальність за їх дотримання. У таблиці 2 представлено результати порівняльного аналізу корпоративних цінностей банків.

Таблиця 2

Корпоративні цінності банків [5,6,7]

Корпоративні цінності	АТ Укргазбанк	АТ Перший український міжнародний банк	АТ "УКРСИББАНК"
Професіоналізм	+	+	+
Надійність та відповідальність	+	+	+
Співпраця та взаємодія	+	+	+
Повага та етичність	+		+
Екологічний підхід	+		
Чесність і порядність		+	+
Ефективність		+	+
Репутація		+	+
Клієнтоорієнтованість		+	
Прозорість		+	
Зміни		+	+
Амбіції		+	+
Корпоративний стиль		+	

Складено автором за даними [5,6,7]

Отже, виходячи з даних таблиці 2, бачимо, що спільними корпоративними цінностями для всіх банків є професіоналізм, надійність та відповідальність, співпраця та взаємодія. АТ «ПУМБ» та АТ «УкрСиббанк» мають більш розгалужений перелік корпоративних цінностей, серед яких: чесність і порядність, ефективність, репутація банку тощо. Серед корпоративних цінностей можна визначити такі, що характерні для конкретного банку, наприклад «Екологічний підхід» в АТ «Укргазбанк», «Клієнтоорієнтованість, прозорість та корпоративний стиль» в АТ «ПУМБ».

Таким чином, можна зробити висновок, що не існує єдиного підходу до формування корпоративних цінностей банку. Кожна банківська установа визначає свій перелік цінностей, залежно від стратегії розвитку та місії банку. Аналогічна ситуація простежується й з основними елементами системи комплаєнс-контролю банків. У таблиці 3 представлено перелік основних документів, що визначають правила та норми корпоративної поведінки, відображають ключові цінності, принципи та стандарти роботи банківських установ.

Таблиця 3

Основні елементи системи комплаєнс-контролю [5,6,7]

АТ Укргазбанк	АТ Перший український міжнародний банк	АТ "УКРСИББАНК"
<ul style="list-style-type: none"> - Кодекс поведінки (етики) АБ «Укргазбанк»; - Корпоративні цінності АБ «Укргазбанк»; - Управління конфліктами інтересів; - Запобігання та протидія корупції; - «Повідомити нам». 	<ul style="list-style-type: none"> - Кодекс корпоративної етики; - Комітет з етики та ділової поведінки; - Комітет з питань фінансового моніторингу; - Комітет з управління операційними ризиками; - Положення про врегулювання ситуацій конфлікту інтересів; - Антикорупційна програма АТ «ПУМБ»; - «Лінія довіри» 	<ul style="list-style-type: none"> - Кодекс поведінки UKRSIBBANK; - Політика управління конфліктами інтересів; - Політика боротьби з корупцією; - Постійний контроль та операційний ризик; - Принцип «Знай свого клієнта»; - Процедура інформування про порушення «Whistle-Blowing»

Складено автором за даними [5,6,7]

Для всіх банків обов'язковим є наявність Кодексу поведінки або корпоративної етики, яким встановлені загальнообов'язкові норми поведінки, що поширюються не тільки на працівників банку, але й на взаємодію з партнерами, клієнтами, постачальниками, державними органами. З метою належного управління ризиками, пов'язаними з конфліктами інтересів, що можуть виникати на всіх рівнях організаційної структури, в банках затверджена Політика запобігання конфліктам інтересів **або Положення про врегулювання ситуацій конфлікту інтересів**. Банки керуються принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції і вживають всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції. Обов'язковою для банків є система контролю, за допомогою якої кожен працівник має можливість повідомити про будь-яку проблему чи звернутися за необхідною допомогою в Комплаєнс із збереженням конфіденційності звернення (процедура інформування про порушення «Whistle-Blowing», «Лінія довіри», «Повідомити нам»).

Безумовно, ефективна система комплаєнс-контролю матиме позитивний результат для усіх суб'єктів банківської діяльності: для власників та вкладників – збільшення інвестиційних можливостей та доходності активів; для клієнтів банку – підвищення рівня довіри та захищеність під час користування послугами банку; для менеджерів банку – збереження репутації на ринку, впевненість під час прийняття рішень, зростання доходів.

Література:

1. Хуторна М. Е. Організація ефективної системи комплаєнс-контролю в банку / М. Е. Хуторна, В. В. Гелеверя // Фінансовий простір. – 2015. – № 2 (18). – С 113–119.
2. ISO 19600 — Compliance management systems. URL: <http://ru.ikmj.com/iso-19600-compliance-management-systems/>
3. Developing an Effective Compliance Management System. URL: <https://securityscorecard.com/blog/how-to-build-an-effective-compliance-management-system>

4. «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах». Постанова правління НБУ № 64 від 11.06.2018 року. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/372863__666775

5. Офіційний сайт АТ «УкрГазбанк». URL: <https://www.ukrgasbank.com/about/compliance/>

6. Офіційний сайт АТ «Перший український міжнародний банк». URL: <https://www.pumb.ua>

7. Офіційний сайт АТ «УкрСиббанк». URL: <https://my.ukrsibbank.com/ua/about-bank/>

8. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

УДК 336.72

Економічні науки

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ

Лихолат С. М.,

*к.е.н., доцент, доцент
кафедри маркетингу і логістики*

Рискальчук А. О.,

*студент інституту економіки і менеджменту
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна*

Отже, складові системи управління економічною безпекою підприємств громадського харчування повинні бути націлені на вирішення глобальної мети – зміцнення цієї системи. Процес буде відбуватися за участі таких складових як: суб'єктів системи (власники, персонал, потенційні інвестори), об'єктів системи (фінансових ресурсів, кадрових, матеріально-технічних, інформаційних) [1].

Більше хочемо зупинитися на механізмах забезпечення управління економічною безпекою, як сукупність таких